

Γλώσσα : Ορισμός, Ανάπτυξη & Διαταραχές

**Μαρίτσα Καμπούρογλου
Λογοπεδικός**

Ίδρυμα για το Παιδί «Η Παμμακάριστος»

Προϋποθέσεις Προγράμματος Παρέμβασης

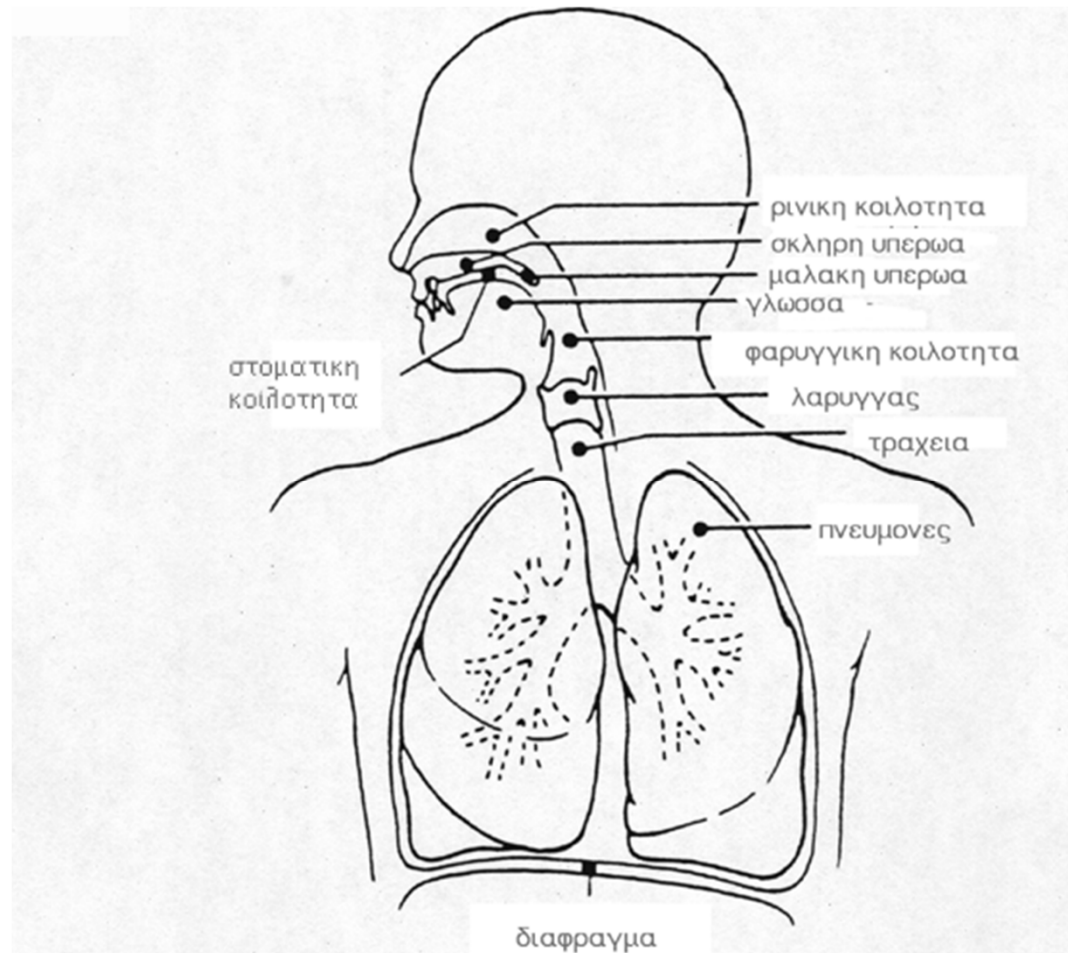
- **Η καλή κατανόηση της φύσης της διαταραχής**
- **Η σε βάθος γνώση της φυσιολογικής εξέλιξης της επικοινωνίας και της γλώσσας**
- **Η υιοθέτηση βασικών εκπαιδευτικών τεχνικών/ στρατηγικών.**

ΟΡΙΣΜΟΙ (1)

- **Ομιλία**: είναι το λεκτικό εργαλείο το οποίο χρησιμοποιούμε για τη μετάδοση ενός μηνύματος. Είναι το αποτέλεσμα του σχεδιασμού και εκτέλεσης της κινητικής διαδοχής / ακολουθίας δηλ. η ομιλία είναι μια διαδικασία που απαιτεί πολύ ακριβή νευρομυϊκό συντονισμό.

Το Φωνητικό Κανάλι

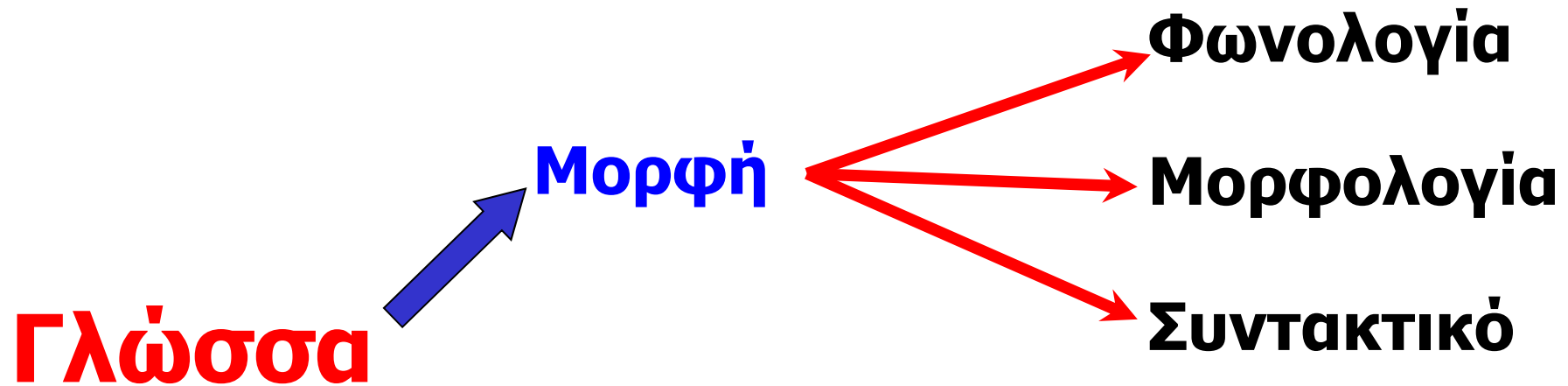

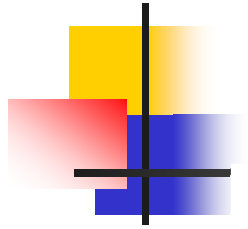
ΟΡΙΣΜΟΙ (2)

- **Γλώσσα**: ο κοινωνικά αποδεκτός κώδικας ή ένα συμβατικό σύστημα αναπαράστασης εννοιών με την χρησιμοποίηση αυθαίρετων συμβόλων και κανόνων που διέπουν το συνδυασμό αυτών των συμβόλων.

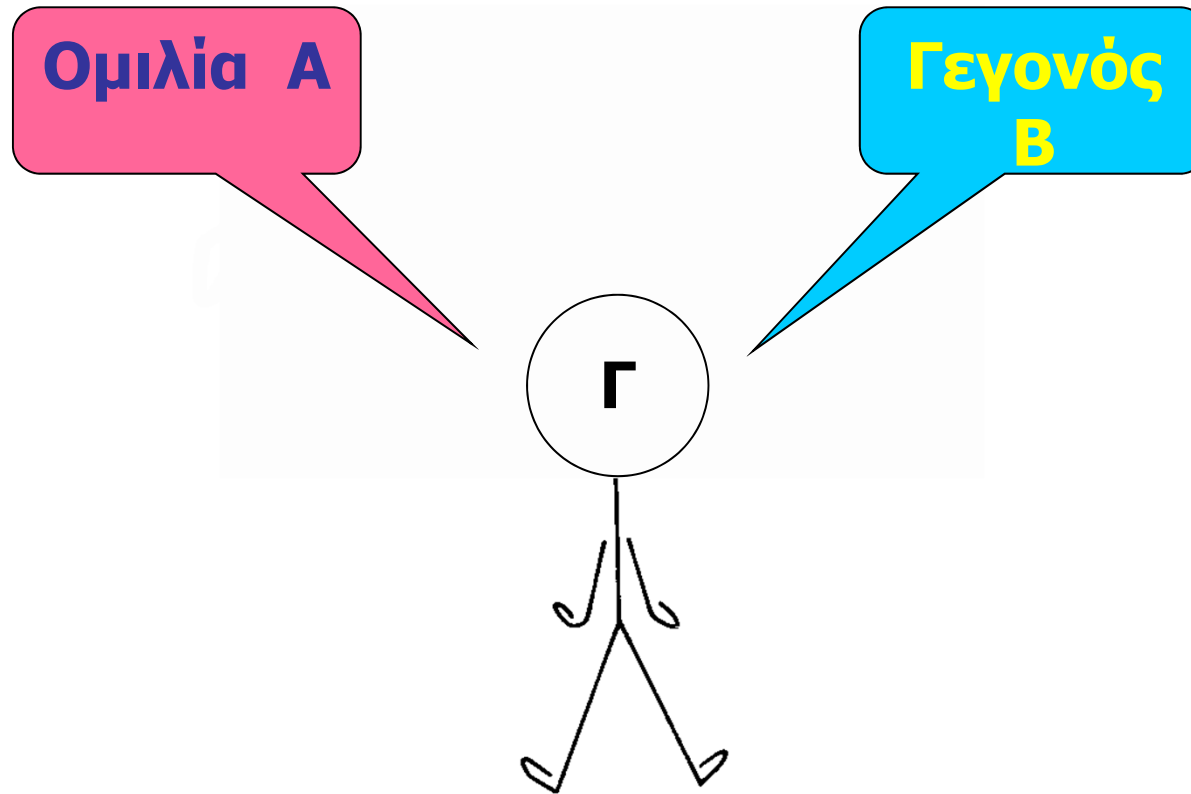

Επίπεδα της Γλώσσας

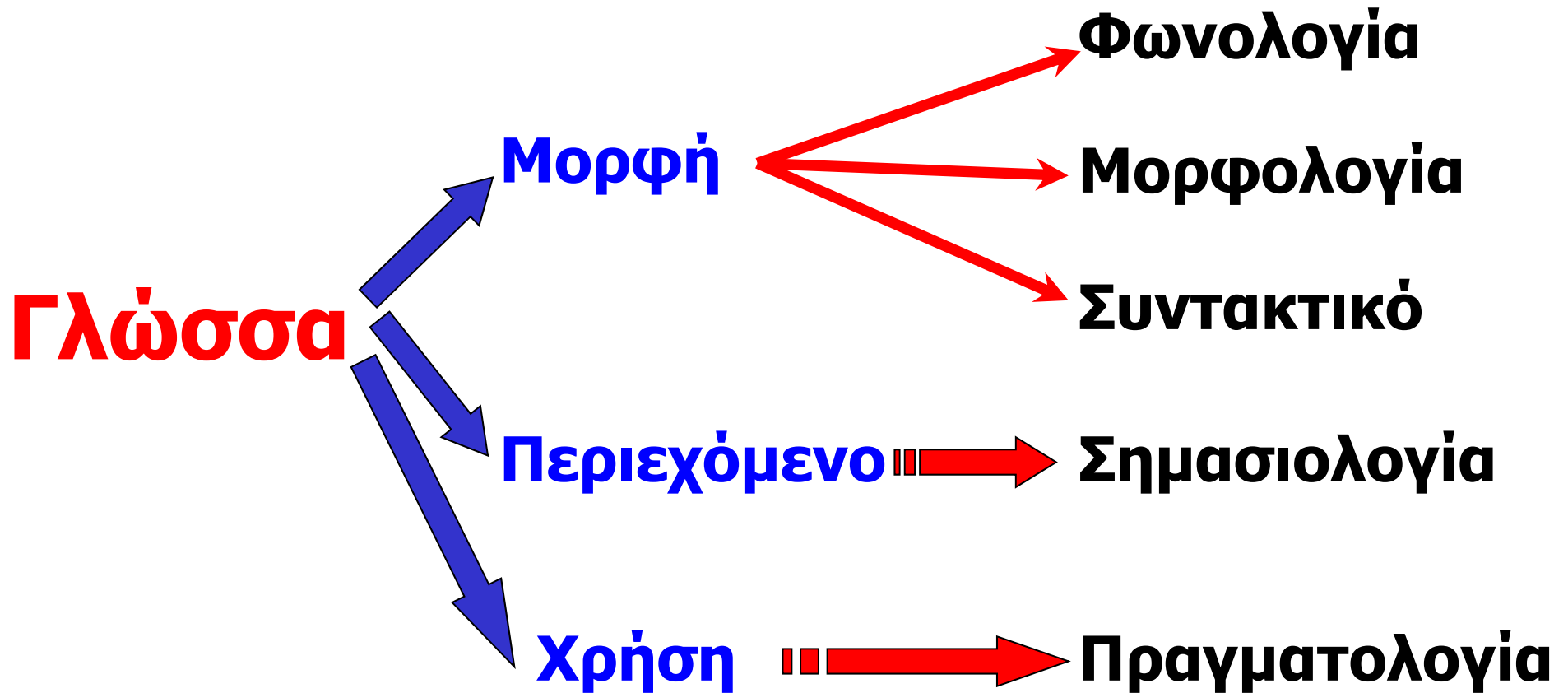

Κωδικοποίηση Συμβόλου

Επίπεδα της Γλώσσας

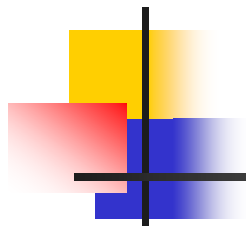
ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Φωνολογία

Μορφολογία

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

Σημασιολογία

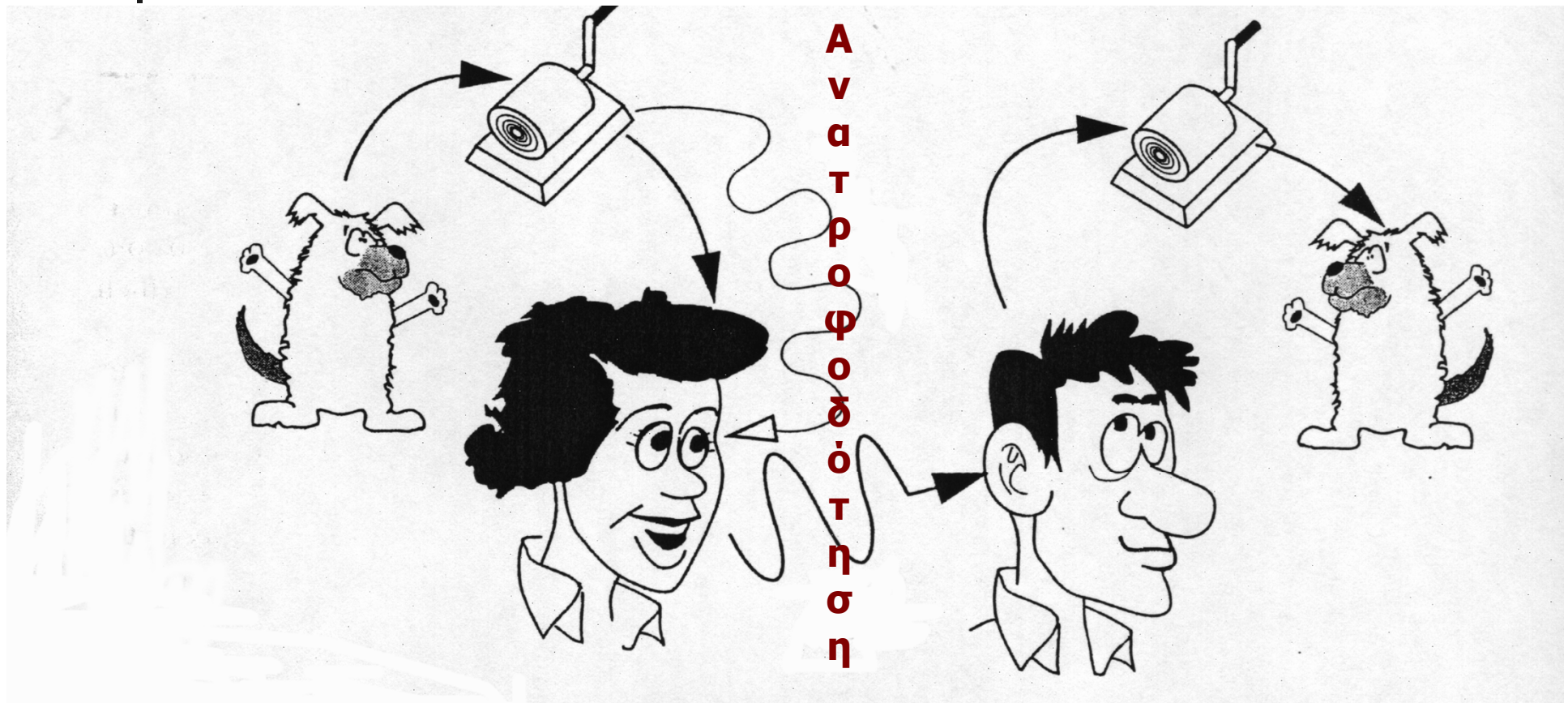

ΟΡΙΣΜΟΙ (3)

- **Επικοινωνία:** είναι η διαδικασία με την οποία οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν πληροφορίες και γνώσεις, ανάγκες και επιθυμίες

Η αλυσίδα της επικοινωνίας

Ιδέα

Κωδικοποίηση

Μεταφορά

Αποκωδικοποίηση

Ιδέα

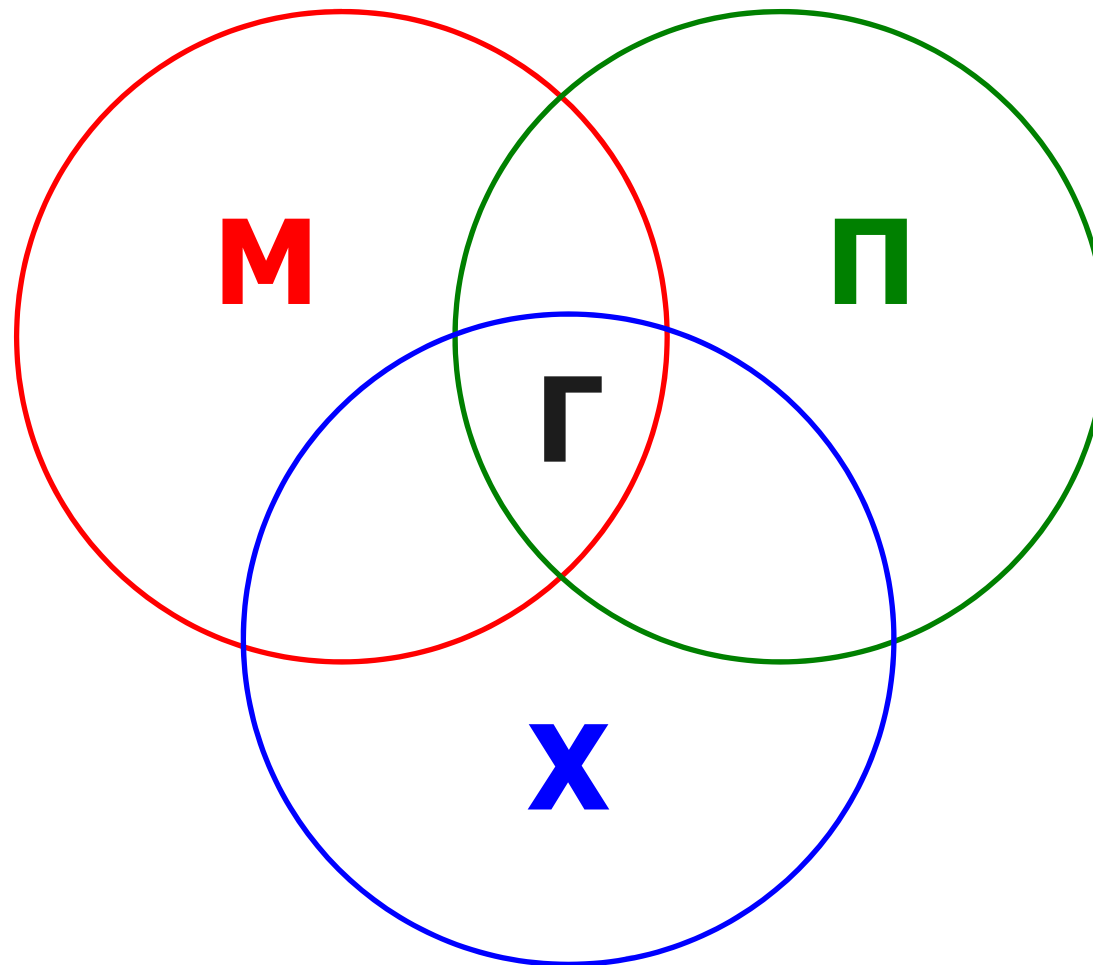

ΟΡΙΣΜΟΙ (4)

- **Λόγος**: ικανότητα του ανθρώπου να επικοινωνεί με τη γλώσσα δηλ το χάρισμα που έχει ο άνθρωπος σε αντίθεση με τα ζώα. Επίσης εννοούμε την ικανότητά του να συνεννοείται με το κωδικοποιημένο σύστημα σε όλες του τις μορφές δηλ την προφορική και την γραπτή.

Επίπεδα της Γλώσσας

Γλωσσική ανάπτυξη

- Προγλωσσική περίοδος
- Μεταβατική περίοδος
- Γλωσσική περίοδος

Προγλωσσική περίοδος

0-3μ άναρθρες κραυγές

3-6μ Ψέλισμα

6-8μ κοινωνικοποιημένο παιχνίδι

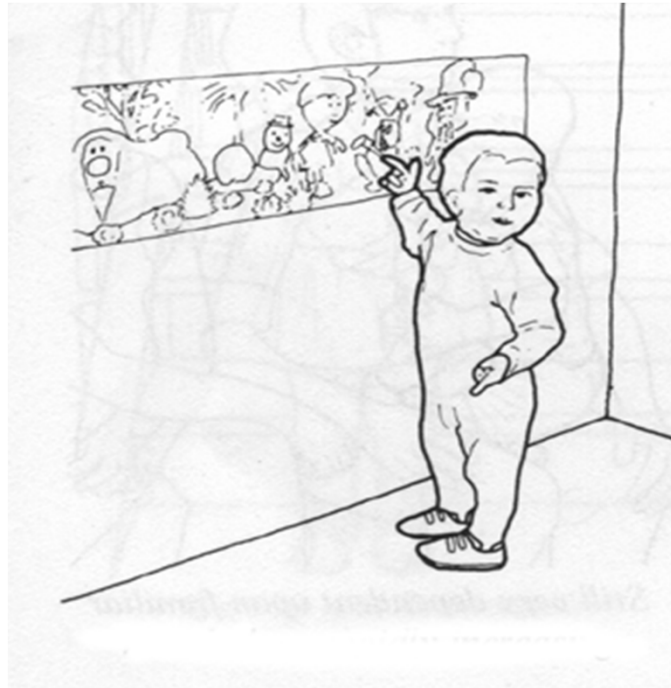
8-12 Ιδιόγλωσσα

Μεταβατική περίοδος

1-1,6 χ. Εμφάνιση των 50 πρώτων λέξεων

Γλωσσική περίοδος (1)

15-18μ Ολοφραστικό στάδιο

18-24μ στάδιο δύο λέξεων

2-3 χ. τηλεγραφικό στάδιο

Γλωσσική περίοδος (2)

3 - 4,7 χ **Στάδιο ανάπτυξης της δομής της γλώσσας**

4.7 - **Στάδιο εκλέπτυνσης των γλωσσικών ικανοτήτων**

Οι φθόγγοι της νέας Ελληνικής

ΣΥΜΦΩΝΑ

ΦΩΝΗ		α	η	α	η	α	η	α	η	α	η	α	η
ΘΕΣΗ		χειλικά		χειλοδοντικά		οδοντικά		φατνιακά		ουρανικά		υπερωικά	
Τ Ρ Ο Π Ο Σ	έρρινα								n		ɲ [†]		N [†]
	στιγμαία	p	b			t	d			c [*]	ʃ [*]	k	g
	εξακολουθητικά			f	v	θ	ð	s	z	ç [*]	ʒ [*]	x	γ
	προστριβόμενα							ts	dz				
	υγρά	πλάγια							l			ɫ [†]	
	παλλόμενα								r				

Στάδια φωνολογικής εξέλιξης

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

		ΔΟΜΙΚΕΣ				ΕΥΣΤΗΜΙΚΕΣ	
ΣΤΑΔΙΟ I (2.6 - 3.0)	m	(n)	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Απλοποίηση συμπλεγμάτων συμφώνων - Πτώση φωνήματος ή συμπλεγμάτων συμφώνων - Πτώση φωνήματος κλειστής συλλαβής - Αρμονία - Μετάθεση - Μετακίνηση 	<ul style="list-style-type: none"> - Εμπροσθοποίηση - Οπισθοποίηση - Στιγμικοποίηση 	
	p b	t (d)	c ʃ	k g			
	(f) (v)		(ç)(ʝ)	(x)(ɣ)			
	-	(l)	(ʎ)				
ΣΤΑΔΙΟ II (3.0 - 3.6)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση συλλαβής - Πτώση φωνήματος κλειστής συλλαβής - Αρμονία - Μετάθεση - Μετακίνηση - Απλοποίηση συμπλεγμάτων συμφώνων 	<ul style="list-style-type: none"> - Στιγμικοποίηση 	
	p b	t d	c ʃ	k g			
	(f) v	(θ) (ð) (s) (z)	ç ʝ	x ɣ			
		(ts)(dz)					
	(l)	(ʎ)					
ΣΤΑΔΙΟ III (3.6 - 4.0)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση συλλαβής - Πτώση φωνήματος κλειστής συλλαβής - Μετάθεση - Μετακίνηση - Εμφάνιση ορισμένων συμπλεγμάτων συμφώνων εκτός από τα συμπλέγματα με /t/ 		
	p b	t d	c ʃ	k g			
	f v	(θ) (ð) s z	ç ʝ	x ɣ			
		(ts)(dz)					
	l	(r)	(ʎ)				
ΣΤΑΔΙΟ IV (4.0 - 4.6)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση φωνήματος κλειστής συλλαβής μέσα στη λέξη - Εμφάνιση συμπλεγμάτων σφηνιαία + /t/ 		
	p b	t d	c ʃ	k g			
	f v	θ ð	s z	ç ʝ			x ɣ
		(ts)(dz)					
	l	(r)	(ʎ)				
ΣΤΑΔΙΟ V (4.6 - 5.0)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση φωνημάτων κλειστής συλλαβής μέσα στη λέξη - Εμφάνιση συμπλεγμάτων συμφώνων εξακολουθητικό + /t/ 		
	p b	t d	c ʃ	k g			
	f v	θ ð	s z	ç ʝ			x ɣ
		ts dz					
	l	(r)	(ʎ)				
ΣΤΑΔΙΟ VI (5.0 - 5.6)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση φωνημάτων κλειστής συλλαβής μέσα στη λέξη - Εμφάνιση συμπλεγμάτων συμφώνων με 3 σύμφωνα 		
	p b	t d	c ʃ	k g			
	f v	θ ð	s z	ç ʝ			x ɣ
		ts dz					
	l	(r)	(ʎ)				
ΣΤΑΔΙΟ VII (5.6 - 6.0)	m	n	ɲ		<ul style="list-style-type: none"> - Κατάκτηση συμπλεγμάτων συμφώνων με 3 σύμφωνα εκτός /tç/ στην ΑΣΑΛ 		
	p b	t d	c ʃ	k g			
	f v	θ ð	s z	ç ʝ			x ɣ
		ts dz					
	l	r	(ʎ)				

Η Αλυσίδα της επικοινωνίας

Denes, P και Pinson, E.

Διαταραχές του λόγου (1)

- **Αμιγείς διαταραχές στην ομιλία δηλ. δυσφωνία, τραυλισμός, δυσαρθρία**
- **Γλωσσική διαταραχή ως αποτέλεσμα κώφωσης και βαρηκοΐας**
- **Γλωσσική διαταραχή ως αποτέλεσμα γενικής νοητικής μειονεξίας ή εγκεφαλικής βλάβης**
- **Δυσφασία εξ αιτίας εγκεφαλικού τραύματος και αφού είχε αναπτυχθεί ο λόγος**

Διαταραχές του λόγου (2)

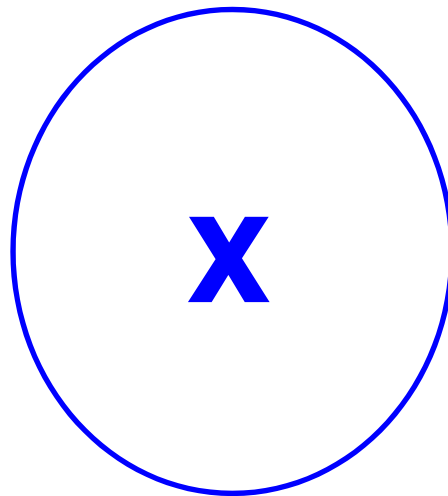
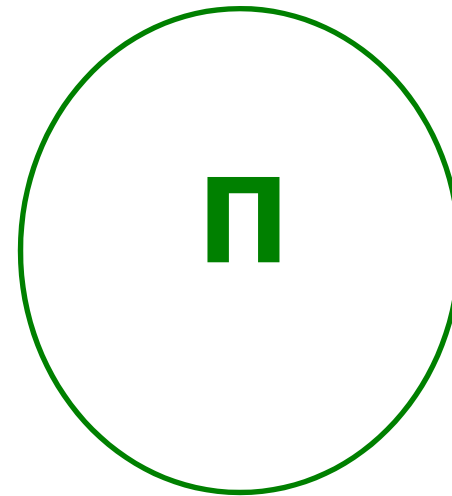
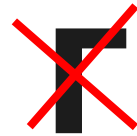
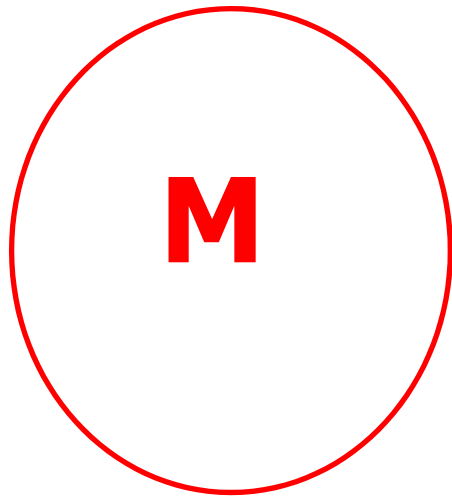
- **Γλωσσική διαταραχή ως αποτέλεσμα συναισθηματικής ή ψυχιατρικής διαταραχής**
- **Γλωσσική διαταραχή ως αποτέλεσμα περιβαλλοντικής αποστέρησης**
- **Αμιγώς γλωσσική Διαταραχή (Ειδική Γλωσσική Διαταραχή)**

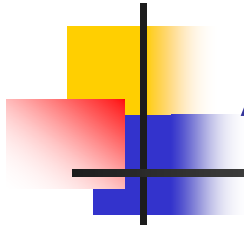
Γλωσσικές διαταραχές

- **Κώφωση / βαρηκοΐα**
- **Νοητική Καθυστέρηση**
- **Επίκτητη Αφασία – Δυσφασία**
- **Διαταραχές με οργανικό υπόβαθρο**
- **Ειδική Γλωσσική διαταραχή**
- **Αυτισμός**

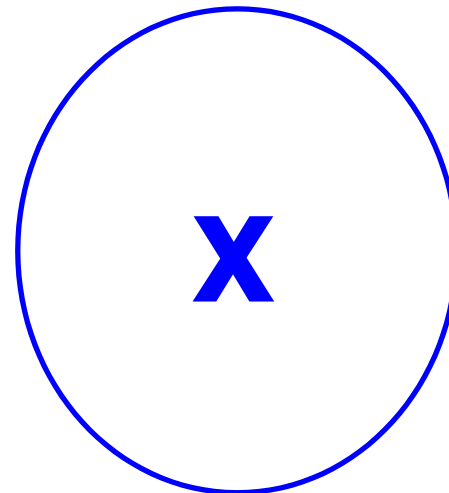
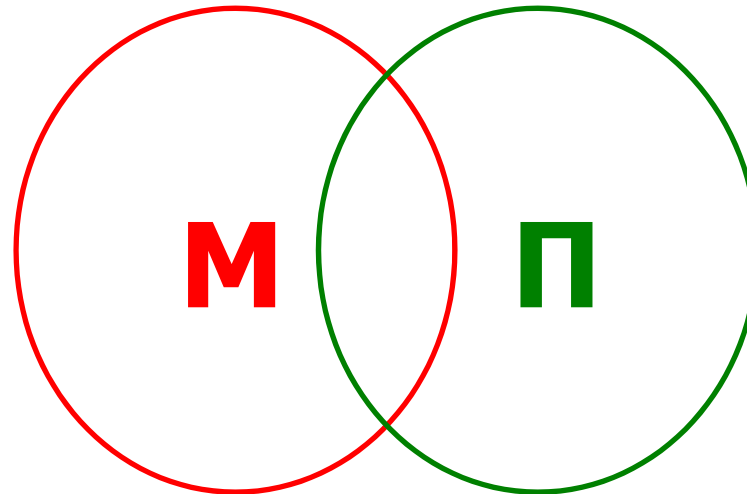
Διαταραχές επικοινωνίας και λόγου στα παιδιά με αυτισμό

Διαταραχές επικοινωνίας και λόγου στα παιδιά με αυτισμό

~~Γ~~

Δυσκολίες στην ποιότητα της επικοινωνίας (1)

- Έχει δυσκολία με τις αντωνυμίες
- Έχει δυσκολία στη συντακτική οργάνωση της πρότασης
- Έχει δυσκολία να απαντά στις ερωτήσεις
- Έχει δυσκολία να ανταποκρίνεται στις οδηγίες
- Έχει δυσκολία να κατανοεί το χιούμορ
- Έχει δυσκολία να κατανοεί τις πολλαπλές έννοιες των λέξεων

Δυσκολίες στην ποιότητα της επικοινωνίας (2)

- Έχει δυσκολία να κατανοεί τον σαρκασμό, τις ιδιωματικές φράσεις, και τον περιγραφικό λόγο
- Κάνει άμεση ηχολαλία ή καθυστερημένη ή αλλάζει ελαφρά τη φράση
- Σπάνια εισάγει την επικοινωνία
- Έχει δυσκολία στην κατανόηση αφηρημένων εννοιών

Δυσκολίες στην ποιότητα της επικοινωνίας (3)

- Έχει δυσκολία με τις έννοιες του χρόνου
- Έχει δυσκολία με τις μεγάλες προτάσεις
- Έχει δυσκολία με την πολλή γρήγορη ομιλία
- Έχει δυσκολία με συνομιλία
- Έχει δυσκολία με τη χρησιμοποίηση του ρυθμού και της κατάλληλης χρησιμοποίησης της έντασης της φωνής